

(สำเนา)

รับที่ ๓๒/๒๕๖๕ วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๕

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

กระทู้ถามที่ ๐๓๒

วุฒิสภา

๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ผลสัมฤทธิ์การปฏิรูปประเทศ

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

อ้างอิง ๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

๒. พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐

๓. คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒
(ภาคผนวก ๑)

๔. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

๕. รายงานการประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕
และเอกสารแถลงข่าวผลการประชุม

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถาพนายกรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

สืบเนื่องจากกระแสเรียกร้องให้มีการปฏิรูปประเทศก่อนเลือกตั้ง ในช่วงที่มีวิกฤตความขัดแย้งทางการเมืองที่รุนแรง จนเป็นที่มาของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และมีการจัดตั้งรัฐบาลบริหารประเทศตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ จนกระทั่งมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยก่อนหน้านั้นมีการจัดตั้งสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ในช่วงที่มีรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว เพื่อแสวงหาประเด็นและวิธีการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ

เมื่อรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ในหมวด ๑๖ มาตรา ๒๕๗ มาตรา ๒๕๘ และ มาตรา ๒๕๙

มาตรา ๒๕๙ กำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีวิธีการจัดทำแผน การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ การวัดผลการดำเนินการ และระยะเวลาดำเนินการปฏิรูปประเทศทุกด้าน ซึ่งต้องกำหนดให้ริเริ่มดำเนินการปฏิรูปในแต่ละด้านภายในหนึ่งปีนับตั้งแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ รวมตลอดทั้งผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะบรรลุในระยะเวลาห้าปี

ต่อมามี...

ต่อมาได้มีการจัดทำพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดกลไก กระบวนการทำแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งมีการจัดทำแผน และขั้นตอนการปฏิรูปประเทศใช้เมื่อปี ๒๕๖๑ ภายใต้การดูแลของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ด้านต่าง ๆ จำนวน ๑๓ คณะ และมีคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติกำกับดูแลในภาพรวมเพื่อให้ เชื่อมโยงกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ๖ ด้าน

ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ในบทเฉพาะกาล มาตรา ๒๗๐ กำหนดให้วุฒิสภามีหน้าที่ และอำนาจในการติดตาม เสนอแนะและเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการ ตามยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ

ร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ให้เสนอ และพิจารณาในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา (สภาผู้แทนราษฎรร่วมกับวุฒิสภา)

เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๒ รัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้แถลงนโยบาย ต่อที่ประชุมรัฐสภาระบุชื่อร่างกฎหมายสำคัญที่คณะรัฐมนตรีจะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ไว้อย่างน้อย ๑๕ ฉบับ (เอกสารผนวกนโยบายรัฐบาล หมายเลข ๑) ซึ่งถึงปัจจุบันมีกฎหมายตามบัญชีนี้สำเร็จเพียงไม่กี่ฉบับ ส่วนใหญ่ยังไม่สำเร็จ บางฉบับได้ยุติการดำเนินการ จัดทำแล้ว เช่น ร่างพระราชบัญญัติยุติธรรมชุมชน เป็นต้น

เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ในช่วงที่ประเทศไทยเผชิญกับปัญหาวิกฤตโควิด-๑๙ ระบาด มีการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศฉบับปรับปรุง เลือกร่างแผนและขั้นตอนการปฏิรูปเพียงด้านละ ๕ ประเด็น ที่คาดว่าจะทำสำเร็จในเวลาสั้น โดยลดความสำคัญของประเด็นการปฏิรูปตามแผนและขั้นตอนการปฏิรูป ประเทศเดิมที่จัดทำตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นการลดรูปการปฏิรูปประเทศ

จนถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๖๕ ที่ประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เห็นชอบตามข้อเสนอ ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นฝ่ายเลขานุการสรุปว่า “...การปฏิรูปประเทศ ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ หมวด ๑๖ ที่บัญญัติให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังตามมาตรา ๒๕๘ เพื่อให้ บรรลุเป้าหมายในมาตรา ๒๕๗ ภายในระยะเวลา ๕ ปี ซึ่งหากนับจากวันที่แผนปฏิรูปประเทศได้มีการประกาศ บังคับใช้ระยะเวลาดำเนินการจะสิ้นสุดลงในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ ซึ่งสำนักงานฯ ได้มีการติดตาม ความก้าวหน้าและประเมินผลสัมฤทธิ์การปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ พบว่า การดำเนินการตามแผนการ ปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้าน ได้ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว โดยมีตัวอย่าง...” ซึ่งเป็นการสรุปที่น่าจะคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงอย่างมาก ไม่สอดคล้องกับวุฒิสภา ซึ่งทำหน้าที่ ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศมาโดยตลอดตั้งแต่ปี ๒๕๖๒ เป็นต้นมา

ทั้งนี้ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ได้เห็นชอบกับข้อเสนอของฝ่ายเลขานุการที่รายงานว่าการปฏิรูปประเทศจะสิ้นสุดลงในสิ้นปี ๒๕๖๕ โดยให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศภายใต้แผนงานโครงการ และกลไกของแผนระดับ ๒ แทน ซึ่งแผนระดับดังกล่าวเป็นแผนพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ไม่ใช่แผนการ ปฏิรูปประเทศแต่ประการใด จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลโดยคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เห็นชอบว่า “การปฏิรูปประเทศตามแผนปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้าน เกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว” มีหลักฐานเชิงประจักษ์ใดสนับสนุนข้อสรุปดังกล่าว

๒. มีการนำผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศของวุฒิสภา ที่ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๐ ไปประกอบการพิจารณาด้วยหรือไม่

๓. ร่างกฎหมายปฏิรูปที่รัฐบาลแถลงไว้กับรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ซึ่งส่วนใหญ่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ รัฐบาลจะดำเนินการอย่างไร ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๑๖ เมื่อรัฐบาลถือว่าการปฏิรูปประเทศสัมฤทธิ์ผลแล้ว

๔. รัฐธรรมนูญ หมวด ๑๖ มาตรา ๒๕๙ ตอนท้ายระบุว่า “รวมตลอดทั้งผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะบรรลุในระยะเวลาห้าปี” ไม่มีข้อใดกำหนดให้การปฏิรูปประเทศต้องจบลงภายในเวลา ๕ ปี รัฐบาลพิจารณาเรื่องนี้อย่างไร

๕. การลดรูปการปฏิรูปประเทศซึ่งเป็นเรื่องสำคัญมาก ให้เป็นการดำเนินงานภายใต้แผนระดับ ๒ (ยกเลิกกลไกต่าง ๆ รวมไปถึงพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐) สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นความคาดหวังของสังคมหรือไม่

ขอให้ตอบในที่ประชุมวุฒิสภา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ)   อำพล จินดาวัฒน์

(นายอำพล จินดาวัฒน์)

สมาชิกวุฒิสภา

สำเนาถูกต้อง

(นายบรรหาร กำลา)

ผู้อำนวยการสำนักการประชุม

ส.พิ.ต./พิมพ์
/ทาน